

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

gész évre.....	24 kor. (12 frt)
éfévre.....	12 „ (6 „)
egyedévre.....	6 „ (3 „)
gy hó a.....	2 „ (1 „)
gyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
idékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilvántartás soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kedd, Szeptember 29.

Katonák!

Irt: Kalmár Antal dr.

Kolozsvár, szept. 28.

Három bosszu évek kinszenvedései néznek vissza rátk!

Tudjátok ti azt nagyon jól, hogy a hazáért és királyért — ha ennek zive együtt dobban a nemzetével — szolgálni öröm és üdvösség, megadni édes, de hóhér zászló és hóhér himnusz alatt szolgálni: pokolbeli kárhozat.

Ti nektek pedig három bosszu év alatt csak ebben a pokolbeli kárhozatban volt részetek.

Kinszenvedések most tovább tart.

És tudjátok-e miért tart tovább?

Talán bizony hazánk szent földjének méla esendjét újból a kozák lovainak csattogó patkói verik föl? Avagy talán leselkedő ellenség ellen kell hegyeinél szorosainál, folyóink völgyeinél őrt állanunk?

Dehogy!

Ti nektek azért kell kinszenvedést kereszfátat tovább vonszolnotok, mert az osztrák császár (aki nagyobb ur, mint a magyar király) nem akar beleegyezni abba, hogy ti katonák kötelezettségeitek hazátok szentséges magyar nyelvén végezzétek.

Nem akar beleegyezni!

Sőt azt akarja, hogy ti továbbra is azon a Magyarországi területén zsarnoki nyelven, hóhér zászló alatt, hóhér himnusz mellett szolgáljatok.

Az osztrák császárnak nem kell a magyar hadseregben se a magyar nyelv, se a 48-as törvényünkbe írtatott három színű zászló, se Kölcseynek szent tűz Himnusza.

Ellenben a független, az osztrák császárnak alá nem vetett Magyarország területén kell neki a német nyelv, az undok fekete-sárga zászló és az utálatos Gotterhalte.

Tudjátok-e azonban azt, ti magyar katonák, hogy micsoda zászló, meg micsoda Himnusz az, amelyeket alatt ti szolgáltok?

Tudjátok-e ti azt, hogy Világos után ez a templom tornyába kitűzött fekete-sárga zászló, meg ez a himnusz volt a hódítás első fecskéje; ezekből láttuk meg először, hogy az ország leigázódott, hogy Magyarország fenevadak körmei közé jutott, hogy a magyarnak vége lett, ur lett a muszka, a német s a legvégen... áll az akasztófa, áll, hogy annyi magyar hős nemzeti cimerebe a bitófa beillesztessék!

Tudjátok-e ti azt, magyar katonák, hogy ennek a zászlónak a lobogása és ennek a himnusznak a dallamai mellett vitték a nemzet mártír-hőseit a magyar Golgotákra; ennek a zászlónak a lobogása mellett vitték a besorozott névtelen félisteneket cserepárokra és a külföld rabjainak; ennek a zászlónak a lobogása jelezte Spielberg és Josefstadt, Olmütz és Kufstein várfokán a magyar nemzet virágainak tömlő-síkjait?

Tudjátok-e azt magyar katonák, hogy ti azt a zászlót ünnepeleitek meg, annak a nótának a hangjaira ereszkedtek térdre, amelyeknél a ti őregapátokat lövette és akasztatta az osztrák?

Szívetek be nem veszi, lelketek meg nem tűri, egy cseppbeli véretek meg nem szivleli: s nektek mégis tömjénezni kell ezeknek az istentelen bálványoknak!

No hát magyar katonák, ennek a szentségtelen állapotnak akarunk mi már egyszer véget vetni, Bécsnek négyzáz esztendő s német uralmát megtörni, az osztrák hadsereget az országból kipusztítani, lába nyomát sóval bevetni, hogy fajzatának még a magja is kiveszen Magyarországból.

A kipusztított osztrák hadsereg helyébe pedig a magyarul beszélő magyar hadsereget akarjuk tenni. Ez ellen azonban Bécs erősen a talpára áll és mivel ellenünk, akik alkotmányunk és törvénykönyveink sziklabástyáján állunk, semmit sem tehet: hát rajtatok, szegény magyar katonák áll bosszut.

Ebből a bosszúból megérthetitek katonák, hogy 400 esztendő óta minden bajainknak legfőbb forrása Bécs, a mely annyi bünt követett el nemzetünk ellen, hogy Sodoma és Gomora sokkal ártatlanabban jutottak a sóstenger fenekére.

Most azonban az akérés, hogy ti mit togtok csinálni? Eszetekbe fog-e jutni a nóta:

Tiz esztendő nem a világ,
Enyém lesz a legszebb virág!

Mert hiszen három hónap csakugyan nem a világ, ezt a bécsi bosszút még ki lehet állni. Emlékeztetek benneteket arra, hogy Boeckay, Bethlen, Thököly és Rákóczi idejében száz esztendeig állott a magyar Bécs ellenében zászlók alatt és mégse haltunk bele, sőt erősebbek vagyunk, mint valaha.

Vegyétek eszetekbe, hogy ti azért szolgáltok most tovább, hogy őséitek már a magyar hadseregnek legyen első katonája.

És ámbár én azt szeretném, ha Magyarországon minden fekete-sárga kapuju kaszárnyát, ezeket a gyűlölt osztrák tanyákat dinamittal turnánk szét: azért ti mégis békességesen viseljétek magatokat.

És tudjátok-e, hogy miért kell nektek békességekben lennetek?

Azért, mert ha rajtatok bármiféle jogtalanság és méltatlanság is esik meg: Magyarország törvénykönyvét egy csinálták meg 67-ben, hogy kinszolitoktól se a magyar kormány, se a magyar országgyűlés egy hajszálnyi elégtételt sem vehet. Kiköthetnek benneteket azért, mert például a Kossuth-nótát daloljátok; sőtét tömlőnek a fenekére vethetnek benneteket azért, mert az „Ungarischer Hund“ megszólításra viszszaorogtok, de azért se a magyar országgyűlésnek, se a magyar kormányzatnak összes hatalma (pedig ez is volna valami!) titeket meg nem védhet hadnagy ur Formanek aljasságai ellen.

Nektek, kik még a kétféjű sasos csákó alatt vagytok: Bécs és azok a pribék kinszók parancsolnak, akik szerint minden magyar első sorban a butaságból szerez matrumot. (A komisz Struchly százados nyilatkozata.)

Hát ne lázongjatok katonák, — hanem politizálni — politizálhattok annyit, amennyi épen jól esik. Hiszen megjött Chlopyból a legfőbb hadparancs, hogy ezután a katonák kenyerre nem a Manlicher, hanem a politika lesz.

Tehát politizáljatok — katonák!

A politizálás is ki szokta kezdeni a kaszárnya oldalát, — s kezdjétek ki a legfőbb hadparancs utmutatása szerint.

Kisérjétek éberan a nemzet szent küzdelmét s dobbanjon meg a szívetek minden győzelmes fordultnál!

Tudjátok meg, hogy mit mond nekünk Bécs; Bécs azt mondja, hogy nem adja meg nekünk se a magyar nyelvet, se a magyar cimert, se a magyar zászlót.

Erre mi azt feleljük, hogy nem adunk se pénzt — se ujoncot.

Ezt is tudjátok meg!

Ha Bécs azt mondja: soha, — nekünk is az a feleletünk: soha! Soha! Soha!

Ti pedig katonák vigyázatok legkivált az — eszetekre!

Bolondot ne csináljatok, — de ha Magyarországon rónáiról, völgyei-

ről és bérceiről a kaszárnya ablakán becsap a Kossuth-nóta: jusson eszetekbe, hogy magyarok vagytok!

Mindenképen pedig örüljétek: hogy ti vagytok Magyarországon az utolsó osztrák katonák!

A politikai válság.

Khuen nem tud kormányt alakítani.

Budapesti munkatársunktól.

Budapest, szept. 28.

Khuen-Héderváry visszatért Bécsből, de azért kormány nincs. — A legközelebbi napokban minden valószínűség szerint nem is lesz. Ezt a kormányhoz közel állók úgy indokolják, hogy Khuen nem is azért utazott Bécsbe, hogy a királynak a kabinet tagjainak listáját átnyújtsa, hanem azért, hogy a király véleményét az alakítandó kabinetre vonatkozólag kikérje. Nem is értekezett a miniszterekkel, hanem a mai napon fog értekezni azokkal, akiket az alakítandó kabinetbe föl akar venni. — Mindezt azonban csak azért terjesztik, hogy leplezzék Khuen kinos zavarát, aki most — úgy látszik — a régi kabinet tagjait sem tudja meggyerni arra, hogy belépjék az új kabinetbe.

Hogy Lukács miniszter megmarad-e álláspontja mellett, azt még a kormányzat legbeavatottabb tagjai sem tudják. Minden körülmények közt be akarja várni ő is a szabadelvűpártnak határozatát. A szabadelvűpártnak ugyanis megint kitört az egysége. A volt nemzeti pártiak a Szentiványi pontozatok fenntartását követelik, a melyeket — minthogy most a nemzeti pártiak tulsúlyban vannak a pártban — teljesíteni is akarnak.

Most a helyzet az, hogy Khuen nem tud kormányt alakítani. Beavatott körökben az a hír járja, hogy a hét végén Khuen ismét Bécsbe utazik a királyhoz s hogy az új kabinet kinevezése — ha ugyan sikerül Khuennek minisztereket kapni — csak vasárnap jelenhetik meg a hivatalos lapban.

A képviselőházban.

A képviselőházban ma délelőtt alig fordultak meg a honatyák. Az olvasóterem rendes látogatói jöttek csak el: Olaj L., Gabányi Miklós, Heinich Hugó, Nyegre László és még néhányan. A vezetőemberek közül nem volt ott senki, s így természetesen, a politikai diskurzusok is felette relatív jelentőségűek voltak.

Gróf Apponyi Albert házelnök kora reggel megérkezett. Tíz óra körül szenzációs vendége jött, Wekerle Sándor, a ki ugyan csak rég nem járt a Ház folyosóján. A közgazgatási bíróság elnöke közt egy óra hosszat időzött a volt nemzeti párt elnökénél, a kivel együtt szerepelt sűrűn az utolsó idők politikai kombinációi között.

Tizenegy óra felé gróf Zichy Jenő érkezett Apponyihoz, a ki magához kérte. Ő is hosszasan értekezett a képviselőház elnökével.

A holnapi ülés.

Óriási érdeklődéssel tekint a politikai világ és a nagy közönség a képviselőház holnapi ülésére. A kormány holnapra várt bemutatkozásából ugyan semmi sem lett, de az ülés hangja, a pártok hangulata deponderáló jelentőséggel bír a közel jövő eseményeire.

Az ülés elején előreláthatólag Barabás Béla szól, aki napirend előtti felszólalásában megmagyarázza, hogy értekte ezt a hamar híressé vált s akkora sikert kellett kijelentését:

— Nem hiszünk a királynak!

Barabás elmondja, hogy a hadiparancs magyarázata egészen más volt a Körber és más a Khuen tolmácsolásában. Vagy az egyik, vagy a másik kommentár valótlan. S miután neki sok oka van arra, hogy inkább Körber magyarázata legyen hitelesnek, ezért kiáltotta oda a miniszterelnöknek, hogy nem hiszi neki azt a kijelentését, hogy a király mélyen sajnálja, hogy félremagyarázták Barabás készségesen kijelenti, hogy azzal nem akarta a királyt sérteni s teljesen távol állott tőle a tisztelteln célzat.

A holnapi ülésen hallomás szerint, Eötvös Károly, Ugron Gábor, Beöthy Ákos és Zerkössy Béla szólnak fel az ellenzék részéről. De a kormánypárt is erősen készült a holnapi ülésre. Olcsóbb érdek szerzésére Bécs előtt alig volt még ehhez hasonló alkalom.

Los von Ungarn.

Bécsből jelentik: A Wolf-csoport nagy pártgyűlést rendezett a Magyarországtól való teljes elszakadás mellett. A gyűlésen valamennyi szógnok, Berger, Schalk, Steyn, Herceg a los von Ungarn jelszó alatt megindult mozgalmat dicsőítette. A gyűlésen kimondották, hogy egé z Ausztriában agitációt kezdenek a Magyarországtól való különválás siettetése céljából.

Kolozsvár

a nemzeti követelések mellett.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, szept. 28.

Népes közgyűlése volt tegnap délután Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának. A közgyűlési terem majdnem teljesen megtelt városatyákkal, de még a hallgatóság részére fenntartott helyek is mind el voltak foglalva.

Ezt a nagy érdeklődést mindenesetre annak tudhatjuk be, hogy tegnap foglalt állást Kolozsvár szabad királyi város törvényhatósága a nemzeti követelések mellett.

A közgyűlésen jelen voltak:

Gróf Béli Ákos főispán elnök, Szvacsina Géza polgármester, Esterházy László főjegyző, Fekete Nagy Béla, Vikol Kálmán, Ehrlinger Lajos, Salamon Antal városi tanácsosok, Adorján György, Benel Ferenc dr., Boross György dr., Bogó István, B. Bak Lajos, Bartha János dr., Betegh Péter, Dobál Antal, D. Deák József, Ferencz József, Ferenczy Dezső, Fodor Zsigmond, Gajzágó Manó dr., Gombos Ferenc, Hevessy József, Kuszkó István, Koleszár Sándor, Kovács István, Lorsch Lajos, Lakatos Ferenc, Merza Gyula, Polcz Rezső, Pollák Lajos, Rucsa Lajos, Régeni György, Szamosy János, Szekula Ákos, Szilágyi György, Somodi István, Tanács József, Tutsek Sándor dr., Tamási István, Ifj. Varga Dániel, Várady Aurél, Weisz Miksa biz. tagok.

Napirend előtt Szvacsina Géza polgármester a nemrög elhunyt Kondász Ferencet parentálta el, ki igaz lelkesedéssel vett részt a közügyek intézésében.

Napirendre legelőször a belügyminiszteri rendeletek kerültek:

1. Deák Pál volt főkapitány nyugdíjazása ügyében kiadott miniszteri rendeletet terjesztettek elő. A belügyminiszter nem hagyta helyben a Deák Pál nyugdíjazása iránti közgyűlési határozatot, mivel Deák Pál árvaszéki tünkök választott. Több felszólalás után azon meggyőződéssel vétett tudomásul, hogy Deák Pált a költségvetés részletes tárgyalásánál személyi pótlékkal fogja kárpótolni.

2. Az állami-fa- és fémipari szakiskola és iparmúzeum épületének az állam részére való átengedése tárgyában kötött szerződéseket a belügyminiszter jóváhagyja.

3. A vásárvám, állás és helypénzszedérről ujonnan alkotott díjszabályzat tárgyában hozott határozatokat a belügyminiszter jóváhagyja, minek következtében utasítatik a tanács a szabályzatok közzétételére.

4. A zenekonzervatórium helységének bérbeadása tárgyában hozott határozat felbontását a belügyminiszter elutasította.

5. A város marháinak számára vásárolt pótszéna árának fedezése tárgyában történt intézkedéseket a miniszter nem hagyta jóvá. Ez ellen a közgyűlés feliratot intéz a miniszterhez.

6. A Kolozsvárt létesítendő gyermekmenhely céljaira felveendő kölcsönt és törlesztési terveit a miniszter jóváhagyja.

7. A kökerti-utcai viztartó eladásáról szóló szerződést a miniszter jóváhagyja, minek következtében a tanács utasítatik a kellő lépések megtételére.

8. A szervezési szabályrendeletnek a rendkívüli munkákra vonatkozó részének módosítása iránti belügyminiszteri leirat a részletes szabályrendelet módosításával fog tárgyalatni.

9. A rendőrségnél alkalmazott kőbesítői és szolgai állások beszüntetése és 6 új rendőri állás szervezése iránti határozatot a belügyminiszter helybenhagyta, miélt is kiadatott a tanácsnak.

10. Az 1902. évi főkönyvön előírt, de ki nem fizetett kiadások tárgyában hozott közgyűlési határozatot a belügyminiszter helybenhagyta, minélfogva a közgyűlés a kölcsön fölvételére hatalmazza fel a tanácsot.

11. A város közsén-számlájának rendezése tárgyában a szakbizottságoknak javaslatával együtt hozott közgyűlési határozatot a belügyminiszter helybenhagyta. A számlarendezés végett a tanács javaslat fogadtatott el.

A fogyasztási adó-bérlet.

Lapunk vasárnapi számában ismertettük a fogyasztási adó-bérlet ügyét. A kom-

munitás a tanács javaslatára mondotta, hogy a fogyasztási adók tekintetében köldöttésgileg kéri fel a pénzügyminisztert a felmondás visszavonására, illetőleg a bérletnek 1904. évre való meghosszabbítására. E kérdésben mi is ezt az álláspontot hangsúlyoztuk, mert ez a leghelyesebb, amit a mai viszonyok között tenni lehet. Egyben utasította a kommunitás a tanácsot, a mennyiben a pénzügyminiszter még se tenne eleget a város közönsége kérésének, a tanács azonnal intézkedjék a házi kezelés beállítására iránt és kösse meg a megváltási szerződést, ami azonban ne emeltesék fel 214.000 koronára, hanem maradjon meg az eddigi 206.000 korona.

A miniszteri leiratok tárgyalása után Esterházy László főjegyző előterjesztette a közigazgatási bizottság felévi jelentését, mit a törvényhatósági közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a közigazgatási bizottság jelentését a törvényhatósági körutak állapotáról és 1901—1905. évi zárszámadásáról. Ezután a városi számonkérőszék jelentését is tudomásul vették a fizetésrendezésre vonatkozó részletek kihagyásával.

A nemzeti követelések.

Lelekesedéssel hozta meg a közgyűlés határozatát a nemzeti követelések mellett, melyekre nézve két indítvány került a kommunitás elé. Az egyik: Dr. Deák Alberté, ki általánosságban kérte a város hozzájárulását a nemzeti követelésekhez, a másik: Dr. Tutsek Sándoré, ki viszont a lapunkban már ismertett 7 pontban sorolta fel a nemzeti követeléseket. Ehhez dr. Tutsek Sándor még egy pontot kért csatolni és pedig azt, hogy a hadsereg szükségletei magyar gyárosoktól és iparosoktól szerzettessen meg. Az indítványt egyhangulag fogadta el a közgyűlés.

Egy indítvány.

Benel Ferenc dr. indítványt nyújtott be, melyben illetékes meghatározását kéri a főpénztárnoki állásoknak egymáshoz viszonyaira vonatkozólag. A közgyűlés e tárgyban — nagyon helyesen — nem hozott határozatot. — Az indítvány egyszerűen át tétetett a jelölő bizottsághoz. Véleményünk szerint, a közgyűlés tul is ment volna hatáskörén, ha arra vonatkozólag, amit a lapunk vasárnapi számában közölt törvény kimond, bármint is határoz.

A törvény világos: semmiféle okoskodásokkal azt kiforgatni nem lehet. A jelölő bizottság tekintetbe kell, hogy vegye azt, hogy ilyen indítvány egyáltalában fölmerülhet és mivel ott van most már előtte, a jelölést úgy kell megejtenie, hogy kétség se férhessen annak törvényességéhez. Már pedig Benel Ferenc indítványa már azt bizonyítja, hogy igenis képes az ügy. — Mi pedig tovább megyünk és a hivatkozott törvény rendelkezésére utalva kifejezést adunk ama meggyőződésünknek, hogy az egyik pályázónak, ki a főpénztáros öcsöce, még csak kandidáltatnia sem szabad, ha csak a főpénztáros ur le nem mond az állásáról.

A közuti vasut.

A „Kolozsvári közuti vasut r.t.-nak a közuti vasut villamos üzeművé leendő átalakítása tárgyában tett ajánlatát a tanács elutasítandónak völi, mert a társaságnak nem az az intenciója, hogy az átalakítást tényleg keresztülvigye, hanem csak az időt akarja húzni.

A vasut sinenek 30 napon belüli fel-szedését a közgyűlés elrendeli és megbizza a tanácsot, hogy ha ez meg nem történne, úgy azt a tanács maga szedesse fel.

A tanácsnak a mentőkkel kötött szerződését a Monostor-u. 23. sz. telek átengedése iránt a közgyűlés jóváhagyja.

Boros György törh. biz. tagnak az „Erzsébet-sétau“ kibővítését célzó indítványára vonatkozólag kiküldött bizottság jelentését tudomásul vették.

A Helfy-féle ház megvétele tárgyában a jövő közgyűlés fog határozni, ugyszintén a rendőrlaktanya részére megvásárolandó telek ügyében is.

A légszuszgyár telepén kívül egy fénymérő helyiség beállítását is kimondotta a közgyűlés.

A tűzrendészeti ügyek elintézésének

megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése alapján utasították az illető alkapitányt, hogy jövőre nagyobb körültekintéssel járjon el tisztének teljesítésében.

A véglegesített rendőrök lakbérben való részesítése iránti kérésükre kimondja a közgyűlés, hogy csak a szabályrendeletben meghatározott számú rendőr kaphat lakbért.

A Közvágóhid-térről az u. n. Balikaréten keresztül a Pap-utca vezető új utca magassága a közmunka-bizottság javaslata alapján megállapított.

Kaufmann Mór volt bérlő ellen fennálló bérkövetelés a főgyűlés véleménye alapján törölve.

Végül még a kolozsvári légszuszogár ellen folytatott vizsgálat tárgyában kiküldött bizottság jelentése olvastatott fel s ezzel a mai ülés d. u. 6 órakor véget ért.

A közgyűlést ma délután folytatják.

Az alkotmányhü uralkodó.

— Budapesti munkatársunktól. —

Kolozsvár, szept. 28.

Mindig és mindig azt hirdették és hirdetik a királyról, hogy a legalkotmányosabb uralkodó. Az alkotmány visszaállítása óta csakugyan mindig a szerint rendezte be uralkodói szisztémáját, hogy alkotmányosnak lássassék. Tanácsosainak javaslatait, elfogadta és tanácsosainak, ha küldelmük is volt, mégis sikerült a korona előtt terveikhez a korona beleegyezését megnyerni.

Mégis most, mikor a nemzet legdrágább és legszentebb jogairól van szó, folyton azt bangoztatják, harsogva kiabálják dobbal, cintányérral, trombitával hirdetik, hogy az alkotmány veszélyben van. Nem oly színben tüntetik-e föl a dolgot azok, a kik ezt hirdetik, hogy a király alkotmányos értelete megrendült? Nem azt jelenti-e ez, hogy éppen azok, akik a király tanácsosai gyanánt szerepelnek, maga az uralkodót akarják a nemzet előtt befektetni, mondván hogy a harc a nemzeti jogokért, a nemzeti nyelvért az alkotmány veszedelmét vonja maga után? Csakugyan megváltozott-e a király alkotmányos értelete vagy pedig a király tanácsosainak kegyelme-e, hogy az uralkodót mumusnak tüntetik föl, akimről holnapra, minden átmenet nélkül kész volna letérni az alkotmányos útról és hajlandó volna a nemzetet megfosztani a legszentebb jogoktól, azoktól, amelyekért annyi vér áztatta ezt a földet, amelyekért annyi vértanu halt meg bitón, hóhérok keze által?

Néztek meg kissé közelebbről, miből áll voltaképpen az alkotmányos értelet? Abból áll-e csupán, hogy a király elfogadja tanácsosainak, alkotmányos minisztereinek előterjesztéseit és a politikában aszerint rendezi cselekedeteit?

Ha pusztán abból állana, akkor alkotmányunk csak amolyan papírfurma volna amely nagyon is szakadékos és így nagyon is mulandó és problematikus értékű.

Nagyon jól tudjuk, az utóbbi idők eseményei nagyon is beigazolták, hogy a király tanácsosai nagyon is befolyásoltatják magukat és cselekedeteiket, nem a nemzet követelményei és óhajai után indulnak, hanem a direktívák szerint, a melyeket Bécsben kapnak, akár a királytól magától, akár közvetve az udvar, az osztrák s katonai körök hatalmasságaitól. Így a magyar tanácsosok is legűbbször, sőt talán mindenkor nem a nemzet akaratát képviselik a korona előtt, hanem vagy a korona, vagy a bécsi hatalmasságok akaratát a nemzet előtt.

A tanácsosok javaslatának elfogadása szerint az alkotmányosságnak csak lát-szata, nem igazi alkotmányosság. Mert — sajnos, hogy így van — a tanácsosok befogása rendszeren homlokegyenest ellenkezik a nemzettel. Szembe fordul az országgal, annak érdekeivel, óhajtaival, legmélyebb kívánalmaival.

Az igazi alkotmányosság az, amelyet például Angolországban élvez a nép, hogy a korona és annak tanácsosai a legközvetlenebb érintkezésben vannak a nemzettel, nemcsak a párttal, amely a többséget képviseli. Az igazi alkotmányosság abból áll, hogy a nép millióinak óhajait nemcsak teljesítik, hanem a szó igazi értelmében ki is kémeleik, tanulmányozzák, nehogy valamiképpen az összhang korona és nemzet között megzavarodjék, a kapcsolat e két faktor között meglazuljon és ezáltal az alkotmányosság a maga igazi lényegében veszélybe, — vagy legalább is válságba sodortassék.

Ha pedig a nemzet óhajait ilyen valóban egyszerű és imponáló módon nyilvánulnak meg, mint most nálunk, akkor az igazi alkotmányosság elvei szerint sem a koronának, sem a tanácsosoknak nem szabadna szembe fordulniuk a nemzeti akaratall. — Sőt a legnagyobb bűn a tanácsosok részéről azt hirdetni, azt harsogtatni, hogy az alkotmány veszedelmében van, hogy így rájesszenek a nemzetre, nehogy az mukkanni merjen, a mikor legdrágább jogainak kivívásáról van szó.

Már pedig, hogy a nemzet akaratát mily hatalmas módon nyilvánul meg, azt mindenki tudja, még azok is, a kik „oda-fönn” sehogyssem akarnak tudomást venni róla. Eleintén monstre-deputációk alakjában nyilatkozott meg a nemzet. Azt nem akarták tudomásul venni. Később az uralkodó levő kabinetnek távoznia kellett az alulról jövő hatalmas és ellenállhatatlan nyomás következtében. Ma már annyira fájult a dolog, hogy vármegyék és városok nem fogadják el az önkéntesen befizetett adókat sem; az ország már közel hat hónap óta törvényen kívüli állapotban van; a szabadelvű-pártban, a melyre oly sokat hivatkoztak eddig is, bomlás uralkodik, mert ez a párt sem tud tovább ellentállani a nép akaratának és nyomásának. Összevisszaság, zűrzavar, rendtelenség az egész országban. Mind csak azért, mert a nép akaratát megérteni nem tudják. Óhajaitait teljesíteni nem akarták. Most már annyira vagyunk, hogy nem tud kormányt megalakítani, csak azért, mert a nemzet és dinasztia közt éppen azok támasztanak ellentéteket, akiknek alkotmányos kötelessége a nemzet és dinasztia között az összhangzatot fenntartani.

A király alkotmányos érteletétől várja a nemzet, hogy ezeket az állapotokat megszüntesse éppen az alkotmányosság elveivel fogva. Lojalitást az alkotmány iránt nem csak a nemzetnek, hanem az uralkodónak és a kormánynak is kell tanúsítania.

UJDONSÁGOK.

Ébresztő.

Kolozsvár, szept. 29.

Irta: Balázs József.

Forró tüzpatakként forr a vérem,
Mint egykoron, újra lánggal éget,
Új, hajta lelkem, hogy bejárja
A világot, a nagy mindenséget.

Nem hamvad el annak régi lángja,
Mintha most is, mint egykor ugy égne,
Lángszáryain főlzáll a magasba,
Majd villámként csap alá a mélybe.

A csillagvilágok, fönn az égen,
Ismerős, fölkeresi újra,
A jóságos Isten nagy hatalmát
Nem könyvekből, de tőlük tanulja.

És száll tovább, betekint a napba,
Mely úgy forrong, mint óriás lángtenger,
Istent, hazát ott tanul szeretni
Forró lánggal, forró szerelemmel.

Majd lecsapva onnan, Kárpátok ormán
All meg, honnan kéjjel tekint szerte,
Hogy e földön Árpád hazájára,
Vizsga szemmel vajjon ráismer-e?

Oh, de onnan jéghidegség árad,
A szívek fagyának hirdetője...
És saskörmet a bú belevágja,
Egy épebb részt kitépve belőle.

És följaudal borzadályos kinnal,
Hogy e földön már alig van ember,
Kinek szíve Istenét, hazáért
Lánggal égő tüztől sebesen ver.

Szent hazámnak vértől ázott földje,
Nyíljak meg hát a te kebled mélye,
Onnan szálljon ki az ősek lelke,
S költözzék be a magyar szívébe!...

Nem az a magyar ma, ki volt régen,
Mit neki az Isten, mit hazája!...
Boldogultát az érdekenyérn,
Földi kéztől, hatalomtól várja.

Ébredj magyar, ébredj Árpád népe,
Nézz egyszer e földre, nézz az égbe
A szíved, lelked lobbanjon új lángra
Az órvadtól szörnyű szegényesé!...

— (Brandt professzor előadása.)

Dr. Brandt József miniszteri tanácsos, egyetemi nyilv. rendes tanár »Rögtöni orvosi segély« címen hirdetett előadását okt. hó 3-án fogja megkezdeni a sebészeti klinika tantermében.

— (A műkiállítás 30-án bezárják.) A sétatéri műkiállítást holnap bezárják. A sok értékes kép, szobor és faragvány még csak egy napig látható, azután hazaküldnek tulajdonosaikhoz. — Az eladásra szánt festmények közül aránytalanul kevés táltt vevőre s ami még szomorúbb, a közönség sem jutalmazta valami nagyon látogatásával az »Erdélyi Szépművészeti társaság« próbálkozásait. — Megvásárolták eddig Melka Vinczének két kisebb olajfestményét, Gyárfás Jenőnek nagyobb vásznát: A dísznőölést. Az utóbbit Merza Lajos kir. tanácsos vette meg. Jankó Jánosnak, az elhunyt híres karrikatura rajzolásnak nagyszámú kiállított rajzai közül is több ellett.

— (A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megalakítása.) Ez évi június 16-án történt a kereskedelmi és iparkamarában a kül- és beltágok megválasztása. A keresk. miniszter a tanácshoz intézett leiratában tudatja, hogy a választásokat jóváhagyja és egyszersmind felhívja a tanácsot, hogy a kamara végleges megalakítása iránt a szükséges lépéseket tegye meg. A tanács ennél fogva megbizta Ehrlinger Lajos városi tanácsost, hogy a megválasztott tagokat okt. 14-ére hívja össze a városháza nagytermébe. Ezen az ülésen fogja a kamara elnökét és két osztályelnökét megválasztani.

— (A tanári kör gyűlése.) Az országos középiskolai tanáregylet kolozs-

vári köré szombaton tartotta nyolcadik tisztújító gyűlést. Déltűn 5 órakor a kör tagjai nagyszámúban gyűltek össze a helybeli róm. kath. főgimnázium dísztermében. Jelen voltak: Balogh Károly, Bournáz János, Buda Árpád, Csengeri János dr., Deák István, Demeter Dezső, Erdélyi Károly dr., Flap Gyula dr., Felméri Albert, Gál Kelemen dr., Hám Antal dr., Holló Károly, Imre Sándor dr., Ince Béni, Kiss Sándor, Konrád Dániel dr., Kohányi Gyula, Kovács István, Kovács Dezső, Kreuzer Lipót, Kozár Ferenc, Kunecz Elek, Lóky Béla dr., Magyar Endre, Márki Sándor dr., Péter Lajos, Rietly Károly, Rigler Gusztáv dr., Récsai Ede, Solyom János, Szilási Móric dr., Szabó Imre, Tarkányi György, Versényi György, Visegrádi Lajos, Vincze László. Márki Sándor elnöki megnyitója a gyűlést valóságos ünnepélylé váltta. Deák Ferencről emlékezett meg, születése száz éves évfordulója küszöbén. A gyűlés Kiss Sándor indítványára az elnöki megnyitóbeszédet leváltára helyezte jegyzőkönyvi mellékletként. Imre Sándor titkári jelentésében a múlt egyesületi év történetét ismertette. A megjelített tisztújítás eredménye a következő: Előzőkét választotta a kör közfelkiáltással nyolcad ízben Márki Sándor dr., alelnök lett Erdélyi Károly dr., ügyvivő alelnök Kovács Dezső, titkár Imre Sándor dr., pénztáros Széplaki János dr., ellenőr Bournáz János, jegyző Holló Károly és Barabás Ábel dr. A lemondott pénztáros működéséről a gyűlés elismerését megkönyvő foglalta. Titkár a jövő év munkarendjére nézve javasolja, hogy az iskolai egészségügy érdekében való tevékenységre a dr. Rigler professzor vezetése alatt kiküldött bizottságot kérje fel a kör; az ifjúsági színi előadások rendezését Csengeri János dr. elnöksége alatt a régi bizottságra bizza, mely magát ki fogja egészíteni. A gyűlés után régi szokás szerint áldomás volt a New-York-szállóban.

— (Az áltáregyesület közgyűlése.) A kolozsvári »Oltáregyesület« közgyűlést tart október első vasárnapján d. u. 4 órakor a hely. r. k. leányiskola nagytermében, s ez uton kéri a tisztelt tagokat, hogy tagsági könyveikkel megjelenni sziveskedjenek. Miután pedig a választmány a könyvek újból való átnézését határozta: kéri a tagokat, ha személyesen meg nem jelenhetnek, sziveskedjenek tagsági könyveiket megbízottjuk által a közgyűlésen bemutatni.

— (Joghallgatók segély-egyletének alakuló közgyűlése.) A joghallgatók segély-egylete szombaton tartotta alakuló közgyűlést. A közgyűlésen dr. Pisztory Mór jogkari dekan is megjelent és szerencsét, sikert kívánt az egylet idei munkásságához. Azután megtörtént a választások. Elnök lett: Kovács Gyárfás, alelnök: Vékonny Gyula, pénztáros Erőss Béla.

— (Vadászat Mórban.) Minden tekintetben kitűnően sikerült vadászatot rendezett e hó 26-án Mórban Toczauer Ödön, a nádasmenti járás főszolgabírája. A vadászatot résztvevők előtt soká élelmékezetben lesz a kedves nap, melyet oly sok és kedves epizód tarkított. A vendégsereg kitűnő hangulata — a házgazda pazar vendéglátása — a gazdag zsák nyány s a mérai első zenekar szívet-leket soká öröködtető nótái azt hiszem elegendők ahhoz, hogy a vadászatra a »kitűnően sikerült« jelzőt mondhasuk. Vadászat végén nagy ünnepélytűben volt része a házgazdának, ki pártalan vendégszeretettel, kedvességével és figyelmével az összes jelenvőket lekötötte. Egyébként a résztvevő vadászok névsora a következő: Bácsi Gyula, Buda Zsigmond, Bodor Jenő, Dregán László, Fekete Gyula, Halmagyi Zoltán, Nagy László, Müller százados, Reichelt József, Reisner Péter, Rónai Elemér, Szász Károly, Szomly István, Szepessy Aladár, Toczauer Ödön, Toczauer Hugó, Turcsa András, Valentini Adolf, Várnay Ödön, Veszprémy Lajos, báró Wildburg Aladár, Zwilling Róbert.

— (A király nevenapja.) A király névnapját október 4-én Kolozsvárról is a szokásos ünnepségek keretében tartják meg. Az ünnepély főrésze a Mátyás-terti templomban lesz, hol Bíró Béla apátplebánus mondja a misét. Ezenkívül az összes róm. kath. templomokban hálaadó istentisztelet tartanak.

— (A bosszuálló kovács.) Mikes közegében volt alkalmazva az ottani ardalomban sok éven át Czínó Pál, de időközben hitese feleségétől megszűkött egy cigányasszonnyal s így az uradalom helyébe mást fogadott. Czínó sok ideig hollyongott a cigányasszonnyal, végre ezt is elhagyta s visszatért Mitésre s kérte az uradalom intézőségét, hogy vegyék vissza előbbi helyére. Azonban a hely be volt már töltve. Czínót nem alkalmazták. Ekkesre-désében utódja Vitán Vaszielle ellen foralt bosszút. Ejnák idején lelopóztott Vitán lakásába az ablakon keresztül és az alvó Vitánt, annak feleségét s két gyermeket marólgallal leöntötte. A szerencsétlenül járt családát Tordára szállították be, hol gondos ápolás alá vették a kórházban. A bosszuálló kovácsot pedig a csendőrség átadta az ügyésznek.

— (A dévai tanítóképződe tanulmányutja.) A dévai tanítóképző két felső osztályának növendékei hazaérkeztek tanulmányutjukról. Az érdekes ut a mindenben körültekintő gondallal megállapított utiterv szerint folyt le. Fogadtatásuk mindenütt igen meleg volt. Csak Pólaban izetlenkedett azzal öt darab utcakölyök, hogy megdobálták a »Concordia« nevű hajót, melyen a magyar diákok oda érkeztek. Azonban elégtételt kaptak, mert a rendőrség lefogta és elcsukta a suhancokat és a kezdeményezőket a helytartó az összes dalmáciai iskolákba távirati uton tiltotta ki, a polgármester pedig megjelenve a hajón, Boza igazgatótól bocsánatot kért a kellemetlen fogadtatásért. Különösen meleg és barátságos volt a fogadtatás és kalauzolás

Bosznában, ahol mosztári és szarajevói tartózkodásuk idején az ottani kormány képviselői, testületek és intézetek valóságos versenyeztek az előzékenységbe és szíves-ségben, hogy a kirándulást kellemessé tegyék.

— (Késelés.) Tegnap este a Munkás-utcaiban Ötvös András és Ötvös József napzasmások összeverekedtek. Ötvös András verekedés közben kést rántott elő s azzal társának, Ötvös Józsefnek bal alsó karját felhasította. Az előhívott mentők a mintegy 6 cm. hosszú sebet bevarrták és a sebesültet a Karolina-kórházba szállították be. A késelő ellen a rendőrség az eljárást folytatba tette.

— (Királysértési perek.) Ami a fővárosban mindennapos dolog már, ami után a fővárosi kir. ügyész — bizonyára felsőbb utasítás folytán — olyan nagy buzgalommal kutat: a királysértési perek már a vidéken sem mennének ritkaság számban. A minap Aradról, most pedig Marosvásárhelyről vésztek a hírt, hogy az ottani kir. ügyész dr. Nagy György sepsiszentgyörgyi ügyvéd ellen kétfős vádat emelt királysértésért. Az egyik vád azért van, mert Sepsiszent-Györgyön 1903. évi április 5-én, a katonai javaslatok ellen tartott népgyűlésen dr. Nagynak egy olyan költeményét szavalták, mely az ügyészhez szerint sértést tartalmaz a magyar király ellen. — Különösen a következő strofa nem tetszik az ügyésznek:

Szabadságunk nevének csak csufja,
Mig német szóra jár a fegyverünk,
S csaták tüzebe, háboru zájába
Fekete-sárga rongy alatt megyünk.
Királyt ismer csak a magyar történet;
Esküdjének császárra odaát,
De a magyar fiúnak ilyen esküvéssel
Ne szennyesítsék tiszta ajakát!

A másik királysértési perhez dr. Nagy egy plakát úján jutott. Ezt a plakátot augusztus 8-án bocsátotta ki egy, a Nagy György elnöksége alatt álló bizottság és népgyűlésre hívták meg benne a sepsiszentgyörgyiek, hogy bizalmat és köszönetet szavazzanak a nemzeti küzdelemben résztvevő függetlenségi képviselőnek. Ert a falragasztást fogta perbe az ügyész dr. Nagy Györgyöt, mint »felelős személyt«. Az esküdtűzéki főtárgyalás ezen ügyekben még ez évben meglesz. A védelmet mindkét pör tárgyalásánál dr. Bara B. s Béla országgyűlési képviselő fogja teljesíteni.

— (Tűzbe dobott dinamit.) M g-döböntöz szerencsétlenség történt szombaton este Dubovica közegében, ahol dinamit-robbanás következtében négy gyermek az életét veszítette, többen pedig súlyos sérülést szenvedtek. Az esetről tudósítunk az alábbi részleteket közli: Belle András dubovici lakos földjén kukoricaszeds volt a múlt héten. Szombaton már együtt volt a termés, csak fosztani kellett. Tegnapelőtt este Belle András zenét rendelt a fosztáshoz, mert szokás szerint ilyenkor sokan jönnek fosztani. Ott is volt a falnak apraja-nagya, dacára, hogy a fosztás a falon kívül volt. Mialatt a felnőttek a kukoricát tisztították, addig a gyermekek a házgazda fiaival tüzet csináltak, hogy kukoricát süs-senek. Eközben az egyik gyermek, Truszkán György dícselkedve mesélte el, hogy az ő apja sok dinamitot hozott haza a bányából, ahol dolgozik. A fiúnak ekkor az az ötletük támadt, hogy durrogni fognak és pedig dinamittal, mert azt már hallották, hogy a dinamit a tűzben felrobban és nagyot durran. Rá vették tehát a kis Truszkán fiút, hogy lopjon hazulról dinamitot. A kis fiú vállalkozott a dologra és nemcsak három dinamittöredékkel tért vissza, mit átadott a többi gyermekeknek. A megmondottan gyermekek azt a három dinamitot egyszerre bedobták a tűzbe. A következő pillanatban óriási robbanás reszkettette meg a levegőt s amikor a füstfellegek elmúltak, iszonyú kínos sőhajtások halla szottak. Belle Andris, Micsu Ilés, Crizán Miklós, Vaja György és a kis Truszkán György életüket veszítették s holttestüket darabokra szaggatta a felrobbant dinamit. A robbanás mintegy 50–60 lépésnyire lehetett a kukoricafosztóktól, de azért azok közül is sokan súlyos sérülést szenvedtek. A robbanás után a megmenekültek elfutottak a szerencsétlenség színhelyéről, mert az első pillanatban nem tudták, hogy mi történt, csak később mentek vissza a sebesülteket összeszedése végett. A halottak szélszaggatott testrészeit a hatóság közeg jelenlétében tegnap reggel szedték össze. A vizsgálatot megindította a törvényszék.

— (Macedon izgatók Torontál-ban.) Nagybecskerekéről írják, hogy Szarav Borisnak, a bolgár bandák főnökének agitatorai rövid idő óta Nagybecskereken vannak, hogy Dél-magyarországon a macedon fölkeléshez embereket toborozzanak. A rendőrségnek sikerült ezek egyikét kinyomozni. Az illető Nikolajevic-nek mondja magát és azt állítja, hogy egy nisi lapnak a szerkesztője. Tagadja, hogy katonákat akart toborozni, de holnijai között rendkívül sok gyanus iratot és fényképet talált.

— (Vilmos császár fél.) Vilmos császárnak egy szerfelett kellemetlen ügyével foglalkozik most a berlini büntető bíróság. Az elszánt beszédű császárra ráfogták a szocialisták, hogy hatalmának és nagyságának közepette fél az alattvalóitól s állandó rettegésben tartja a gondolat, hogy jöhet idő, midőn saját alattvalói a hű Berlin utcájának népe feltámad ellene s neki az élete biztonságáról kell gondoskodni. Minél jobban gyűlöli a Németországi szocialdemokratákat, annál jobban fél tőlük. S az ismeretlen jövőtől való félelem egy fárós-hoz miltó tervet érelt meg a császár agyában. Megbizást adott Németország első építőinek, hogy egy bevehetetlen várkastélyt építsenek neki, melyben forradalom esetén ő és családja meghuzhatják magn-

kat. Más és igen sok millióba kerülő építkezésről volt szó, s sokan törték rajta fejüket, hogyan lehet a német császárt a saját népe ellen megvédelmezni. A várkastélyt a Potsdam közelében levő Császár-szigetre tervezték — természetesen a legnagyobb titokban. Németországban a nagy állami titkoknak mostanában az a sajátsága, hogy azoknak a szocialistáknak akarnak ártani. Azonban a szocialdemokrácia hullámai ott már a trón számolyáig csapnak, — a pártnak hívei vannak az udvari körökben is. És így történik, hogy a szocialisták voltak az első, akik a császár tervéről értesültek. Szépen megírják a Vorwärtsben, hogy a császár védekezik a maga népe ellen, mesés várkastélyt épít, hogy világraszóló hatalmas koronájának egy utolsó menedéket teremtsen. A császár kívánságára perbe fogták a lapot »hazugság« közlése miatt. A császár a meghatározottabban tagadja, hogy ilyen várkastélyt akart létesíteni s a Vorwärts, dacára annak, hogy már két munkatársát letartóztatták, fenntartja mesés állítását. A pör folyamán most egymásután haligatják ki a tanukat, akiknek tudniuk kell a mese-várkastélyról. A tegnapielőtti tárgyaláson Trotha Ulrich, a német trónörökös udvarmestere, Eliehardt Botha építész s Örczen főltnagy, Hacseler a katonai kabinet főnöke egybehangozón vallották, hogy semmi tudomásuk nincs az ilyen várkastély tárgyáról. Ezzel szemben Harase és Liebkuscht védők újabb és újabb tanuk kihallgatását kéri annak bizonyítására, hogy a császár valóban fél a néptől s egy biztos buvó helyről akar gondoskodni forradalom esetére. A tárgyalás még napokig fog tartani.

— (A pénzeslevélhordó állapota.) Boda István pénzeslevélhordó állapota annyira javult, hogy két hét múlva okvetlenül elhagyhatja a Rókus-kórházat. Láng Lajos kereskedelmi miniszter tegnapelőtt egy miniszteri hivatalnokot küldött ki Bodához, hogy az személyesen kérdezősködjék állapota iránt.

— (Október 1.) Októbernek elején — nem kell berukkolni! — A óta ebben a változásban egészen vidáman hangzik, de annál szomorúbb az a próza, hogy októbernek elején nem lehet hazamenni. A budapesti hadtestparancsnokság október 1-ére az idejüket kiszógtatja de továbbra is benn-tartott ká onák zavarásától tart s e napra nagy előkészületet tesz. Leginkább tartanak a 32-es Molnáriaktól, a kiket már hetek óta a legszigorubb körökben tartanak. A kaszárnyából csak engedélyvel távozhának, újságot, még kormánypárti is, olvasniok a leghatározottabban egy van tiltva.

— (Halálos ítélet.) Eszékéről jelentik: A mitrovicai törvényszék az 50 éves Belovics Ábrahámtól gyilkosságért, a melyet Besenóvóban Arzenievics földmivesen követett el, kötelehalálra ítélte. Ez már a második halálos ítélet ezen a héten.

— (A büntetlen előélet, mint súlyosító körülmény.) Bíróságunk a büntetés kiszabásánál különös súlyt fektetnek arra, vajon a vádlott rovvott mult-e, vagy pedig büntetlen előélet-e. A rovvott multu mindig súlyosító, a büntetlen előélet pedig mindig oly enyhítő körülmény, amit az elítelt indoklásában is kiemelnek. Ma azonban megtörtént az a rendkívüli eset, hogy a törvényszék súlyosító körülményül vette vádlottal a büntetlen előéletet. Szól pedig ez az eredeti ítélet a következőképen: A büntetőtörvényszék Szántó Jakab bécsi születésű ügynököt család vétsége miatt ha hónapi fogságra ítélte. A kár ugyan csekély a bíróságnak azonban másrészt figyelembe kellett venni azt is, hogy a vádlott ellen hasonló büntetelmény miatt az utóbbi időben már számos esetben az eljárás s há-bár a vád minden esetben alapos volt, a bíróság mégis kénytelen volt az eljárás megszüntetni, mert a panaszosok eddi minden alkalommal közvetlen a főtárgyalá elől kiegyeztek a vádlottal és a magán vádra fűződendő panaszukat visszavonták. A büntügyi iratok szerint tehát kétségtelen hogy a vádlott fizetészerden üzte az éjajt csalást, éppen azért jelen esetben a büntelen előélet nemcsak nem enyhítő, hanem határozottan súlyosító körülmény.

— (Kérelem.) Elek Gyula kolozsvá közs. isk. igazgató tisztelettel kéri mindazok kik »Tanító és Tanítvány című« könyvére el fizetni akarnak, hogy megrendelésüket október 5-ig megneve sziveskedjenek. A könyv ára korona. A kibocsátott gyűjtőlevele visszaküldés is ez időre kéri.

x Az Erzsébet-fürdő gőzostály, e hó 30-án, szerdán egész nap kivételesen csőfériaának van fenntartva.

x Egy fiatal ember lakásba, vag teljes ellátásba jutányosan felvétetik, e külön udvari szobába, Petőfi-u. 7. sz. alá. Értekezni lehet okt. 2-ig Páris-utca 8. sz. alá, azontul Petőfi-utca 7. földszint balra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kolozsvár, kedden, 1.03. szept. 29-én

Ejjeli menedékhely.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán szept. 30-án:

Forgószél kisasszony.

SZÍNHÁZ.

Kedd: Ejjeli menedékhely. Szerda: Forgószél kisasszony. Csütörtök: Bacásnyi. 1-ször. (börlet 1-sz.

Pátek: Bacsányi. (bérlet 2. sz.)
Sombat: Rip van Winkle. (bérlet 3. sz.)
Vasárnap d. u. Csókon szerzett vőlegény.
este Heidelbergi diákélet. (bérlet 4. sz.)

* **Himfy dalai.** Berzók Árpád magyaros, poétikus színműve került tegnap este színpadra nagy közönség előtt. A földszint teljesen üres volt, a páholyok különösen; legfeljebb a középpáholyokban levő tanítóképző növendékek adtak egy kis színt, eleveiséget a nézőtérnek. A színen a vidám és mosolygós eleveisznökök fókuszok körül alig is volt valaki a színpadon. Ha így tart: legközelebbi rendezésük a „jelen voltak” névsorát, ami valószínűleg nem fog valami nagy farsadagnak lenni. Ami az előadást illeti, hát az valószínűleg érdemelte meg még azt a csekély élekedést is. Ez a kedves, jóízű, szelíd humor darabot sikerült úgy ellopítani, hogy nem sok gyönyörűségünk tellett benne. A jobb jellemezés főpórá volt, mint előadás. Azaz: ha ilyen egy főpórá, akkor a rendező nem ereszt ki a darabot a közönség elé. Akadoztak, esetleg botlottak egyes szereplők és a hölgyek külső tekintetben valóban kitétek magukért. Többégy argit — kinek Szegedy Róza különben a legsikerültebb szerepe — egy különben még csinos empire ruhában vett részt, a Bacsányi szüretre; Th. Csige Böske pedig — miut Rosy Jolán — inkább egy egényebb francia márkiné, mint egy magyar menyecske benyomását keltette fel pl. I. felvonásban viselt ruhájával. Az egész előadás a leányesség, a kapkodás és a gondatlanság blyegét viselte, mint a csúszkáló művészi törekvést. — Jellemző azonban, hogy amit tegnap tapasztaltunk, nem lesz állandó és különösen agszolyozunk kell, hogy a magyar írók arabjai egyáltalában nem érdemlik meg azt, hogy olyan előadásban kerüljenek színpadra, mint a tegnapi. A darab szereplői között, a már említettek kivételével: Laczko Janka, Szakács Andor, Tompa Álmán, Dezséri Gyula, Szentgyörgyi István, László Alajos, Bérczy Ernő. Ezek között kadt természetesen olyan is, a ki beütéses igyekezettel fáradozott feladata teljesítésében, de azok sem tudtak sokat lendíteni az előadás általános hatásán, mely ahielyett hogy élvezetét szerezte volna, deprimálta a jelenlévőket.

(—g—)

Táviratok

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, szept. 28. éj. 12 ó.

A függetlenségi párt ma este 6 órakor értekezletet tartott, melyen Thaly Kálmán elnökolt. Napirend előtt:

Barabás Béla: Bejelenti, hogy a mult ülésen neki impubált kifejezést helytelenül reprodukáltak. Kéri tudomásul venni, hogy holnap napirend előtt felszólal és helyreigazítja közbeszólását.

Benedek János: Szóvá teszi azokat a kvalifikálhatatlan közbeszólásokat, melyek Barabás és az egész párt felé hangzottak el. Különösen megröjja a mentelmi bizottság elnökének kifakadásait, melyet Lengyel Zoltánra zudított, aki felett néhány óra mulva ítélkezett. Ha Rigó Ferenc eljárása sérti a mentelmi jogot, sokkal sérelmesebbek a kormánytól elhangzott kifejezések, melyekről a függetlenségi pártot akarták terrorizálni. Az a véleménye, hogy azokat a kifakadásokat, mint a mentelmi jog megsértését be kell jelenteni.

Polónyi Géza: Az a véleménye, hogy itt tervszerű hajsza indult meg a függetlenségi párt tagjai ellen, amelynek a mentelmi bizottság hűségesen assistál. De nem hagyhatják szó nélkül Apponyi elnök nyilvánvaló pártoskodását sem. Andrassy Vivadar, Kammerer Ernő, Szócs Pál, Perczel Dezső, Gajári Géza, Kubinyi Géza, Rakovszky István inzultusait okvetlenül szóvá kell tenni, egyenként bejelentve a személyeket. Nem lehet megelégedni egyszerű rendutasítással, hanem követelni kell, hogy a bejelentések a mentelmi bizottsághoz utasíttassanak. **Apponyi elnökkel pedig meg kell szakítani minden összeköttetést,** mert tüntetőleg és láthatólag utazott a függetlenségi képviselőkre. Nincs szüksége senkinek az elnöki protekcióna, mert a házszabályok kell hogy biztosítsák jogainkat.

Olay Lajos: Mindenben helyesli Polónyinak, Apponyi perfid eljárásáról mondotakat, **örvend hogy végre belátják, hogy Apponyiban bizni nem lehet.** Véleménye szerint elég is lenne, ha csak az elnöki előterjesztést tennék szóvá.

Visontai Soma: Kimutatja, hogy jogilag törvénytelen a Rigó Ferenc ellen hozott ítélet és épp

ezért bejelenti, hogy ez ügyben a képviselőházban felszólal.

Tóth János: Bejelenti, hogy Apponyitól szerzett értesülések szerint, holnap az ülés megnyitásakor **névszerint rendreutasítja a mult ülés sértegetőit.** Ezzel szemben kifejezést ad azon véleményének, hogy az eseteket okvetlen a mentelmi bizottsághoz kell áttenni, ha csak az illetők önként meg nem követik a Háza, kijelentve, hogy kéri sértéseiket meg nem történnék tekinteni.

Komjáthy Béla helyesli, hogy szóvá tegyék az elnök részrehajló eljárását, de a párt részéről ne tegyenek bejelentést.

Hentaller Lajos csatlakozik Komjáthy Béla véleményéhez.

Reich Aladár szintén ehhez járul hozzá és megjegyzi még, hogy a Rigó ellen hozott ítélet annál törvénytelenebb, mert bejegyezve sem volt a bizottsághoz.

Pichler Győző: Régen sikerült volna a párt küzdelme, Khuen-Héderváry sem jött volna ötödször a a nyakunkra, **ha nem támogatná Apponyi. Mig kétszínű játékait csupán a szabadelvű táborban csinálta, nem lehetett hozzá szavunk,** de az utolsó tíz nap az Apponyi iránti loyaltásból kiabrándithatta a függetlenségi pártot. **Apponyi most egyenesen szolgálatába állott Khuen-Hédervárynak s ezért vele szemben úgy kell eljárni ezentul, mint a hazára és a pártra veszedelmes egyénnek.**

Endrey Gyula: Fontosnak tartja, hogy a párt az elnöktől elégtételt kapjon, de nem helyesli, hogy apróbb sérelmek tárgyalásával a főkérdésektől elvonjuk az ország figyelmét és ezért beéri a közbeszólók rendreutasításával.

Thaly Kálmán elnök: Ugy látja, hogy a többség Endrey véleményét osztja és ezért ily értelemben mondja ki a határozatot.

Áttérve a napirendre:

Thaly Kálmán: előadja az értekezlet célját.

Az osztrákok hazabocsájtják az öreg bakákat, ezért ezt az alkalmat meg kell ragadni és szükséges, hogy a vitában minél többen vegyenek részt.

Bakonyi Samu: Bejelenti, hogy holnap felszólal és szóvá teszi az ujoncok önkéntes toborzását, mint szintén törvénytelen eszközt.

Polónyi Géza: Fokozza a sérelmet, hogy a szegény nép fiait benttartják, míg az önkénteseket hazaeresztik. Ausztriában éppen az öreg bakákért hívták össze a Reichsrathot és mikor mi ugyanezt tesszük, Apponyi abból egyszerű napirend kérdést csinál. A házszabályokat soha egy elnök sem magyarázta oly sérelmesen, mint Apponyi Albert. Az országgyűlés egyszerűen kibujik a kérdés tárgyalása elől és ezért felelős is a nemzet előtt. Az öreg bakák bentartása tisztán szolgálati idő kérdése és nem közös ügy, hanem kizárólag a magyar országgyűlésnek budget kérdése is, mert költségeivel jogtalanul megterhelik az államháztartást. A hadügyminiszter törvénytelenül túllépte hatáskörét. Felhívja a párt figyelmét az osztrák példára. Az osztrák öreg bakákat a Reichsrath határozata alapján bocsájtották haza és ezzel elismerték, hogy ez nem közös ügy.

Thaly Kálmán: Kimondja határozatilag, hogy az öreg bakák ügyében széleskörű vitát indítanak meg, melyet **Bakonyi Samu** holnap meg is kezd.

A Körber támadása ellen pedig **Krasznay Ferenc**et bizta meg a párt a felszólalással. Ezzel az értekezlet véget ért.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, szept. 28. é. 12 ó.

A szabadelvűpárt értekezletét báró **Podmaniczky Frigyes** elnök hat órakor nyitotta meg. Az értekezlet előtt **Szél Kálmán, Wlassics Gyula** és gróf **Khuen-Héderváry** miniszterelnök, **Lukács László** és gróf **Apponyi Albert** hosszasan konferáltak.

Podmaniczky Frigyes pártelnök üdvözlőként a nagy számban összegyűlteket, miután anapirendre

vonatkozólag csak egyes híreket hallott, felkéri az egyes párttagokat a felszólalásra.

Ivánka Oszkár szólal fel elsőnek. Előadja, hogy az értekezletet a párt katonai programjának összeállítására céljából hívták egybe, de belátja, hogy azt ilyen népes értekezleten elkészíteni aligha lehetséges, azért egy bizottság kiküldését javasolja. (Helyeslés.)

Podmaniczky Frigyes pártelnök kilences bizottság kiküldését proponálja s az értekezletet egy negyed órára felfüggeszti. Ezalatt a kijelölt bizottság röiig tanácskozás után megtette előterjesztését, mire:

Podmaniczky elnök a gyűlést ismételtén megnyitotta és a bizottság tagjait a következőket ajánlja: **Gróf Apponyi Albertet, Andrassy Gyulát, Bolgár Ferendet, Hieronymi Károlyt, Hódossy Imrét, Josipovits Imrét, Tisza Istvánt, Münnich Arrelt, Szél Kálmánt.** Az elnök által ajánltakat az értekezlet egyhangulag elfogadta, mire **Podmaniczky** kijelenti, hogy ha a bizottság munkájával elkészül, azt hozzá betérjeszti, ő pedig a pártot nyomban összehívja. A bizottság holnap már hozzá láthat a munkához, akinek pedig valami javaslata van az írásban benyújthatja oda.

Sándor József és **Gorove László** bejelentik, hogy nekik vannak javaslataik s azt a bizottsághoz be is fogják nyújtani.

Apponyi más tárgyhöz kíván szólni. Az ellenzék szónokai a holnapi ülésen a chlopy-i ügyet is kétség kívül szóba fogják hozni. Miután pedig erre vonatkozólag a szabadelvűpártnak olyan határozata van, mely általános megelégedést szült országsszerte. Szükségesnek véli, hogy ez a határozat a pártban mielőbb újból előterjesztessék, mert ha az ellenzék feliratában a Háza behozta és ott akként szerepel, azért kell, hogy részükrol is mint ellensúly ott legyen egy határozat és pedig ugyanabban a formában. Ennélfogva szükségesnek tartja, hogy a párt bizza meg egyik tagját indítványtételre, aki majd szó szerint idézve a parthatározatot az indokaival együtt előadja. Nézete szerint **Andrassy Gyula** lenne erre a legkíváncsiabb.

Sándor Pál kéri Khuen-Héderváry miniszterelnököt, hogy mit szándékozik tenni Körber nyilatkozatával szemben. Helyesnek látná, hogy ezt is előhossa Andrassy és utasítsa vissza Körber támadását.

Kuen-Héderváry miniszterelnök: Kijelenti, hogy a holnapi rendkívüli ülésen politikai diskussió nem lehet, mert az új kormány még nem alakult meg, azért tárgytalanak tartja nyilatkozni.

Hieronimi Károly szerint recifikációra csak a miniszterelnök hivott.

Khuen-Héderváry: Nyilatkozata a Körber ügyben attól függ, hogy milyen formában hozza elő azt az ellenzék.

Ivánka Oszkár: A szabadelvűpárt ne várja be míg az ellenzék állásfoglalásra szorítja, hanem rögtön lásson hozzá a dolog orvoslásához. A párt valamelyik tagja intézzen kérdést a miniszterelnökhöz, vagy pedig ez a saját iniciatívájából nyilatkozzék. Andrassy Gyula helyett, akadályoztatása esetén ajánlja, hogy **Hódossy Imrét** bizzák meg a felszólalással.

Szentiványi Árpád hasonló szellemű felszólalása után a párt egyhangulag hozzájárul Hódossy kijelöléséhez.

Khuen-Héderváry kijelenti, hogy megmaradnak a megállapodásnál, a principiumokat nem adják fel és biztosítja az értekezletet, hogy ha az ország jagainak megvédéséről lesz szó tudni fogja kötelességét.

Sághy Gyula az ellenzékkel szemben hangsúlyozza az állásfoglalás szükségességét.

Hieronimi Károly azon meggyőződésben van, hogy Körber a magyar alkotmányon sérelmet nem ejthet, bármit is mond.

Khuen-Héderváry: Miután most hallotta a párt közóháját, igyekezni fog, hogy annak idején a várokozásnak megfeleljen.

Tisza István: Hozzájárul a miniszterelnök indítványához, de óhajtáná, hogy a közvélemény lássa, hogy a párt helyteleníti Körber szavait és

ezért szükséges, hogy a párt ez ügyben állást foglaljon.

Helyesli, hogy az ellenzéki felszólalások lesznek irányadói a miniszterelnök nyilatkozatának.

Hódossy Imre: Feltalálja, hogy a párt egységes nézetben van Körber álláspontjának visszautasítására vonatkozólag. Hogy ez milyen módon és mikor tétessék meg, bízzák nyugodtan a miniszterelnök belátására, aki tudni fogja, hogy melyik időpont a legalkalmasabb a nyilatkozatra.

A párt ezt elfogadja és **Podmaniczky Frigyes** az értekezletet be-rekeszti.

Két indítvány.

Érdekesekek **Gorove László** és **Sándor József** indítványai, melyeket most a programkészítő bizottsághoz — melynek elnökévé Szél Kálmánt választották meg — benyújtának. **Gorove** indítványának lényege az, hogy a hadsereg magyar részében annak magyar jellege kidomboríttassék és pedig a nevelésben, az esküben, a jelvényekben és a bíráskodásban. A magyar vezénnyelv behozatala azután ugy is önmagától lenne szükségessé.

Sándor József indítványa ellentétben ezzel, csupán a magyar vezénnyelvet tartaná most a legfontosabb kérdésnek, mert ebből kifolyólag azután fokozatosan ugy is megvalósulnának a többi követelések.

Tiltakozás

A granicsári rendelet ellen.

Eger, szept. 28. é. 12. ó.

Hevesvármegye törvényhatóságának mai évnegyedes közgyűlésén tárgyalta Khuen-Héderváry rendeletét az adómegtagadásokra vonatkozólag.

Az elnöklő főispán felolvasta a rendeletet. Elénk vita után nagy lelkesedéssel 101 szavazattal 12 ellen kimondotta, hogy az összesközségeknek és városoknak **megtiltja a meg nem szavazott adók beszedését.** A miniszterelnök rendeletét törvénytelennek nyilvánította. Az ujoncok önkéntes toborzásához segédkezet nem nyújt és felir a képviselőházhoz, az alkotmány sértések ellenében.

Khuen a királynál.

Bécs, szept. 28. é. 12.

Khuen-Héderváry a minisztertanács után kihallgatást kért ő Felségétől. Este megérkezett az igenlő válasz, ugy hogy még az éjjel az expressel Bécsbe utazott és másnap délelőtt jelentést tett ő Felségének a kabinetalakítási munkálatokról. — A kabinetnek kormányzati programot magában foglaló javaslatait írásban nyújtotta át a királynak. A minisztertanács javaslatait részletesen foglalkoznak a katonai reformokkal.

Wekerle Sándor nyilatkozata.

Budapest, szept. 28. é. 12 ó.

Egy fővárosi hírlapíró előtt **Wekerle Sándor** nyilatkozatot tett az aktuális politikai kérdésekről. — A nyilatkozat lényege, hogy a szabadelvű párt hibája, hogy a legfontosabb kérdésekben nincs meg az összhang. Legfontosabb lenne tisztázni az 1867. XII. t. c. 11. §-ának rendelkezéseit, mely t. i. a felségjogokról szól és ha ez a kérdés tisztázódnék, akkor a válság is megoldást nyerne.

Arra a kérdésre, hogy vajon az 1867. XII. t. c. alapján nem-e lehetne az önálló hadsereg kérdését megoldani, azt felelte **Wekerle**, hogy ez a kérdés nagyon alapos megfontolást igényel, de mindenestre az a helyes felfogás, hogy csupán ez alapon lehetne az új véderőtörvényben gondoskodni a magyar nyelv és jelleg érvényesüléséről a hadseregben.

Eltoloncolt jegyző.

Debreczen, szept. 28. é. 12 ó.

A tetétleni jegyző erkölcstelen üzemei miatt tegnap Tetétlenből eltoloncolták.

Betűszedők sztrájkja.

Temesvár, szept. 28. é. 12 ó.

A helybeli betűszedők és nyomdászok bérmozgalmat indítottak és ma reggel írásbeli ultimátumot nyújtottak át a nyomdatulajdonosoknak, amelyben átlagos 9 forint hetibér helyett 11 forint átlagos hetibért

követelnek. Az ultimátumban határozottan hangoztatták, hogy abban az esetben, ha esti 6 óráig követeléseiket nem teljesítik, ugy sztrájkba lépnek. A bérmozgalmat a budapesti szakgyesületből indult ki és a sztrájkmozgalom sulypontja Budapesten keresendő. A tulajdonosok, — mint halljuk — a nyomdászok és betűszedők követeléseit teljesíteni nem hajlandók.

A nisi összeesküvés.

Budapest, szept. 28. é. 12 ó.

Belgrádból jelentik: Az eddigi vizsgálat szerint azt hitték, hogy a nisi összeesküvést egy beavatott tisztnek vigyázatlansága idézte elő. Ma kiderült, hogy **Weissmann** belgrádi orosz ügyvivő volt az első, a ki a szófiai szerb diplomáciai ügynökség révén értesült az összeesküvésről s jelentést tett róla a kormánynak.

Felhívás!

A kolozsvári függetlenségi és 48-as párt

f. hó 30-án, szerdán este 6 órakor a Biasini szálloda éttermében

gyűlést

tart, melyre a párt tagjai minél nagyobb számban való megjelenésre fölkértnék.

Tárgy:

1. A politikai helyzet megbeszélése.
2. Indítványok.

Kolozsvárt. 1903. szept. 27-én.

Dr. Kecskeméthy István,
pártelnök.

Dr. Papp József,
titkár.

Előfizetési felhívás.

Az október — decembri évnegyed közeldetével kérjük előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Önérzettel hivatkozhatunk a lefolyt mozgalmak politikai évre, mely idő alatt az „Ujság” pártatlan áldozatkészéssel, hazafias lelkesedéssel szolgálta azon kötelességeket, melyeket olvasóközönségével szemben elvállalt.

Egyetlen vidéki politikai napilap sem tudja felmutatni azt a gyors és részletes tudósítást, a minőt az „Ujság” napról-napra közül a fölmerült politikai és országos eseményekről.

Ezt a lelkiismeretes munkásságunkat honorálta olvasóközönségünk nagymérvű támogatásával, pártfogásával. Ezt a munkásságot igérjük mi és ezt a pártfogást kérjük továbbra is városunk és az erdélyi részek hazafias közönségétől. Ezáltal reméljük, hogy az „Ujság” egyetlen nélkülözhetetlen napilapja lesz az erdélyrészi olvasóközönségnek.

Hazafias tisztelettel:

az „Ujság” kiadóhivatala.

Az „Ujság” előfizetési díja:

Okt.-dec.-re 6 kor.
Egy hóra 2 kor.

Mutatvány számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Lapunk barátaihoz és olvasóihoz.

A nemzeti küzdelem jelenlegi fázisában, híreket veszünk a nemzetiségeknek ellenünk folyó aknamunkájáról. Arra kérjük lapunk barátait és olvasóit, hogy mindenről, a mi e tekintetben tudomásukra jut, — adjanak hírt lapunknak. Kötélössége most e válságos időben, minden igaz magyar embernek éber figyelemmel kísérni azt, hogy mit csinálnak a mi belső ellenségeink. A hazafias ügy érdekében kérjük, hogy közöljék velünk tapasztalataikat. A legszigorúbb diszkreciónkrol biztosíthatjuk azokat, kik neveiket titokban óhájják tartani, de viszont megjegyezzük, hogy nekünk tudnunk kell a hír forrását. A tudósítások postaköltségeit szívesen és köszönettel megtérítjük.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Ki eladó házát

gyorsan eladni.

... vagy ...

kiadó lakását

gyorsan kiadni

akarja, forduljon

a házak adás-

vétel és bérbeadás nyilvántartási

vállalathoz, hol ugy vételre, mint

bérbevenni lakáskeresők leggyorsab-

ban jutnak kedvező eredményre.

Értekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-

2618. utca 16. szám. 25—60

1830-1903.
végh. száma.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezzel közzé teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. törvényszéknek 1903. évi V. Sp. I. 776/3. számú végzése következtében dr. Papp József ügyvéd által képviselt Havas Lázár javára Özv. Allenberg Lázárné ellen 113 korona 09 fillér s jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 22-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 641 koronára becsült következő ingóságok, egymint: butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírója 1903. évi VI. 1341/2. számú végzése folytán 113 kor. 09 fill. tökéltetés, ennek 1903. évi június hó 25-ik napjától járó 5% kamatai 1/2% váltó díj és eddig összesen 54 kor. 56 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvár Monostori ut 20 szám. alatt alperes lakásán leendő eszközölésére 1903. évi szept. hó 30-ik napjának délelőti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1903. szeptember hó 12-ik napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

3772 1-1

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Vízvezeték-, csatornázási- és acetylen
világítás-berendezési vállalatom
„Kolozsvári Fióktelepe”
— részére keresek megfelelő —
iroda- és raktárhelyiséget!

Lehetőleg Wesselényi Miklós- vagy
Ferencz József- utcában.

Jtt esetleg veszek kisebbszerű házat!

Szíves ajánlatokat kér: 3771 1-2

BERDENICH GYÖRGY vállalkozó mérnök,
Budapest VII. Óvoda-utca 22. szám.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Már megérkeztek
a közelgő őszi és
téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

a legmodernebb cylinder
a legchicesebb keménykalap,
a leggyesebb puhakalap,
a legszebb vadászkalap,
a legkedvesebb gyermekkalap,
a legcsinosabb fiúsapka,
a legjobb télisapka,
a legfinomabb nyakkendő,
a legszebb ing,
a legelőszérűbb esőtakaró,
a legtartósabb keztyű,
a legdivatosabb gallér és kézelt,
és sok más ur! divatcikk.

2032 14-50

Szelecsőbb árak!

Látogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

Deutsch József

férfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fin- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Kovács Mátyás

uri-, női- és gyermeklábbeli üzlete

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCA I. SZ.

Van szerencsém ez uton is a nagyerdmű
közönség becses tudomására hozni, hogy:

apósom: Hegedüs Ferencz

Egyetem-utca 1-ső szám alatt lévő

czipész üzletét

folyó évi évi április hó 1-én átvetttem s azt
a mai kor igényeinek megfelelően, szak-
szerűen berendeztem, s melyben a nagyobb
üzletekben elajátított szakismeretimmél fogva
a legkényesebb izléseknek is megfelelő
uri-, női- és gyermekczipőket, valamint
beteg és hibás lábakra a legkényelmesebb
és legmegfelelőbb czipőket készítek.

Üzleti elveimet a szakszerű, izléses,
pontos és emellett jutányos áru munkára
fektetem, és minden igyekezetem oda irányul,
hogy nagyrabecsült megrendelőimet a legnagyobb
mérnyben kielégítem és üzletemben állandó vevők-
ként tisztelhessem, miért is a nagyerdmű kö-
zönség szíves pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Kovács Mátyás,
czipész mester.Legelőcsőbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő

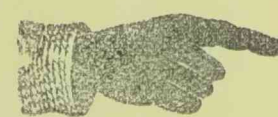
UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egy óra — — 2 korona.

Nem közönséges

savanyuviz

a felső-rákosi

Mátyás király viz!

De

gyógyhatása is feltű-
nést kelt orvosi körök-
ben, mert a benne levő
szilárd anyagok sze-
rencsés aránya megbecsül-
hetetlen értékkel bír gyó-
mor és bélhurut, vérsze-
génység, idegességnél és
vesebajokban.

Mert

rendkívül kellemes csipős savany-
kás íze még a híres Gieshüblt is
felülmúlja.

Tehát mindenesetre

elsőrangú borviz!

Tehát ezen viz

Érdemes a pártolásra!

2407 63-100

Ezt

igazolják mélt. Prof.
Korányi, Prof. Purjesz,
Prof. Kuthy európa-
hírű orvostanárak
szakvéleménye, mely
minden üveg cim-
kéjén olvasható.

Mindenütt 8 kr. egy literes üveg!

Első kézből; a gyárban vásárol ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve.

STOWASSER J.

2719 2-19

cs. és kir. udvari hangszér-
gyáros, hadsereg-szállító,
a Rákóczi javított Táro-
gató egyedüli feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5.
Ajánlja saját gyárban készült
összes rez-, fa-, fuvó- és
vonós-hangszereket. Hege-
dők, gordonkák, bőgők, fu-
volák, k. rinetok, trombi-
ták és czimbalmok.

Tárogató ára 30 irtól (60
kor.) feljebb, is-
kola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felsze-
relése olcsó ár-
ban, előnyös fizetési feltételek
mellett.

Harmonikák elpusztitha-
tatlan erős
hangokkal

Javítások specialis kivitel-
ben gyorsan és
szakszerűen eszközöltenek, vo-
nós hangszerek a legújabb
találmányu hangfokozó gerendá-
val, melyért garantiát vállalom.
Árjegyzék minden hang-
szerről külön-külön ké-
rendő, mely bérmentve
megküldetük.

Stein S. és Társa

Első erdélyi kizárólagosan

leány és fiu ruházati cikkekkkel foglalkozó üzlete
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 2. szám.

megnyitlik a hó folyamán.

Jutányos árak mellett szép

Leányka kabátok, gallérok.

Fiu kabátok. — Leányka ruhák.

Fiu ruhák. — Leányka kalapok.

Leányka sapkák. — Fiu kalapok, sapkák.

Csecsemő kelengye. — Harisnyák, kamásnik.

Keresztelő készletek. — Fiu fehérnemű.

Leány fehérnemű. — Leány kötények.

És még több fel nem sorolható czikke, mely e szakmába
tartoznak. — Kérem a n. é. közönséget ezen új és rég
óhajtott vállalatomat becses pártfogásába venni.

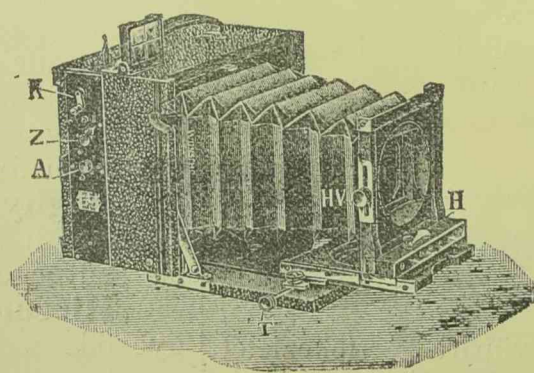
Intézet leány és fiu fehérnemű
dús választékban! 2746 4-10

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

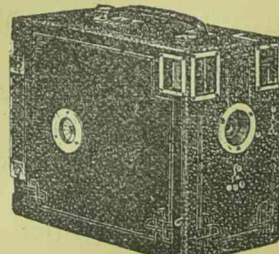
Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellek árakrára Kolozsvárt.Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

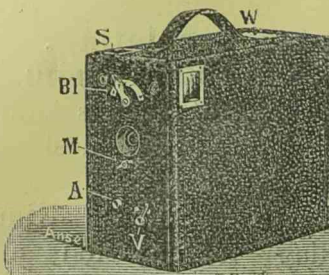
Az eredeti Gramophon
Amerikai zenélő-
eredeti gyári árakon 105, 150-200 koronáig; ugyszintén az
ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
ezia, olasz kiadások-
ban. Gramopho-
nokokat megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Fényképezési kellekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
leghíresebb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kelleket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czellővő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellek
stb., vadászczipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan lodoné teveszörkabátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörvasbörkabátok, szörmével bélelte és
béleletlenül, borsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

2713 64-*